

Studies in Education and Culture (EDUCULT)

International Conference, Uppsala University, May 7-9, 2007

Donald Broady, Mikael Börjesson och Martin Gustavsson

<donald.broady@edu.uu.se>, <mikael.borjesson@edu.uu.se>, <martin.gustavsson@ekohist.su.se>

Forskningsgruppen för utbildnings- och kultursociologi (SEC),
Institutionen för utbildning, kultur och medier, Uppsala universitet
www.skeptron.uu.se/broady/sec/

Sammanfattning

Konferensen ska anordnas i Uppsala 7-9 maj 2007. Kärntruppen bland de utländska medverkande är de vetenskapliga referensgrupperna för tre av VR UVK finansierade projekt: "Skolans kungsväg", "Konsten att lyckas som konstnär" och "Transnationella strategier inom den högre utbildningen". Därtill kommer speciellt inbjudna utländska gäster, medarbetare i de nämnda projekten samt andra intresserade svenska forskare och doktorander.

Konferensinnehåll: 1) redovisningar av de tre projektens undersökningsstrategier och preliminära resultat; 2) tematiska sessioner kring för de tre projekten gemensamma metoder såsom prosopografiska databaser, geometriska dataanalyser, historiska studier, statistiska analyser av stora datamaterial, etc; 3) öppna föreläsningar av speciellt inbjudna föreläsare om den högre utbildningens internationalisering, förskjutningar i synen på excellens inom utbildningsväsenden, etnografiska metoder, massutbildningens sociala konsekvenser m.m.

Det tre konferensdagarna förläggs omedelbart innan den av SEC arrangerade internationella workshopen "Exploring New Methods for Prosopography in The Humanities and the Social Sciences" i Uppsala 10-11 maj, en s.k. ESF Exploratory Workshop för vilken medel erhållits från European Science Foundation (ESF). Även om denna workshop inte främst ägnas utbildningsfrågor sammanfaller metodfrågorna med dem som är centrala för konferensen EDUCULT. Åtskilliga deltagare kommer att vara med om båda evenemangen.

Syfte

Forskningsgruppen för utbildnings- och kultursociologi (SEC) söker bidrag till anordnandet av en internationell konferens "Studies in Education and Culture" (EDUCULT) 7-9 maj 2007 i Uppsala. Kärnan bland de utländska medverkande är de vetenskapliga referensgrupperna för tre av VR UVK finansierade projekt som bedrivs i SECs regi: *Skolans kungsväg. Det naturvetenskapliga programmets plats i utbildningssystemet*,¹ *Konstens att lyckas som konstnär. Socialt ursprung, utbildning och karriär 1945-2007*,² och *Transnationella strategier inom den högre utbildningen. Sveriges förhållande till Frankrike och USA, 1919-2009*,³ Därtill kommer speciellt inbjudna utländska gäster, medarbetare i de nämnda projekten samt andra intresserade svenska forskare och forskarstuderande från olika discipliner och lärosäten.

Konferensen kommer att omfatta tre delar:

- 1) redovisningar av de tre projekten undersökningsstrategier och preliminära resultat;
- 2) tematiska sessioner kring för de tre projekten gemensamma metoder såsom prosopografiska databaser, geometriska dataanalyser, historiska studier, statistiska analyser av stora datamaterial, etc;
- 3) öppna föreläsningar av speciellt inbjudna föreläsare om den högre utbildningens internationalisering, förskjutningar i synen på excellens inom utbildningsväsenden, etnografiska metoder, massutbildningens sociala konsekvenser m.m.

Det tre konferensdagarna förläggs omedelbart innan den av SEC arrangerade internationella workshopen *Exploring New Methods for Prosopography in The Humanities and the Social Sciences*, som hålls den 10-11 maj i Uppsala. Detta är en s.k. ESF Exploratory Workshop för vilken vi erhållit medel från European Science Foundation (ESF). Även om denna workshop inte ägnas åt utbildningsfrågor utan främst samlar utländska humanister och samhällsvetare med andra intressen sammanfaller metodfrågorna med dem som är centrala för konferensen EDUCULT och åtskilliga deltagare kommer att vara med om båda evenemangen.

Vi är övertygande om att det kommer att bli givande att under en och samma konferens diskutera arbetet gemensamma metodproblem inom de tre nämnda projekten, som har gemensamma nämnare:

- studieobjekten är svensk gymnasieskola och högre utbildning
- verktyg hämtade från Bourdieu-traditionen såsom begreppen kapital, fält och strategier
- en ambition att kombinera makroorienterade strukturella analyser baserade på nationell statistik med mer avgränsade studier av enskilda skolor och utbildningar
- en strävan att kombinera studier av tidigare perioder med studier av samtida förhållanden, eller mer generellt diakrona med synkrona studier (vilket gör frågor om förändring och stabilitet centrala)
- geometriska dataanalyser av statistiska material
- prosopografiska studier

Detta skapar naturligtvis goda möjligheter till att gemensamma lärdomar dras och att resultat från ett projekt kan vara mycket värdefulla i de andra projekten. Detta gäller i synnerhet på ett metodologiskt plan. Hur har arbetet med att bygga upp prosopografiska databaser fortlöpt i de olika projekten, vilka källor visar sig användbara, vilka källkritiska aspekter finns och hur kan databaserna analyseras? En central fråga är hur analyser av förändringar över tid kan göras på bästa sätt.

¹ Projektperiod 1 jan 2006-31 dec 2008, projektledare Donald Broady, finansierat av VR UVK, se vidare <http://www.skeptron.uu.se/mikaelb/res-proj-kungsvagen.htm>.

² Projektperiod 1 jan 2006-31 dec 2008, projektledare Martin Gustavsson, finansierat av VR UVK, se vidare <http://www.ekohist.su.se/konsten/>.

³ Projektperiod 1 jan 2007-31 dec 2009, projektledare Mikael Börjesson, finansierat av VR UVK, se vidare <http://www.skeptron.uu.se/mikaelb/res-proj-transnat.htm>.

Därtill finns ett antal särdrag för de skilda projekten:

- fokus på olika delar av utbildningssystemet, främst konstnärliga respektive naturvetenskapliga och tekniska utbildningar
- ett projekt specifikt inriktat på frågor om transnationella förhållanden
- ett projekt som fokuserar ett mycket väl avgränsat fält, det konstnärliga fältet, och dess utbildningsinstitutioner
- ett projekt orienterat mot frågor om skolans excellens och naturvetenskapen och matematikens dominans

Skillnaderna innebär bland annat att frågor kan ställas utifrån de olika projektens synvinklar och ges olika tolkningar beroende på perspektiv. Det blir fruktbarande att göra jämförelser, t.ex. mellan konstnärliga och naturvetenskapliga utbildningar: Vad betyder internationalisering och transnationella strategier inom olika områden av högskolan? Skiljer sig definitionerna av utbildningsmässig excellens är mellan olika områden och på vilka sätt? Vilka förskjutningar kan iakttas över tid, föreligger intressanta fall av osamtidighet i utvecklingen inom olika områden?

Ett annat syfte med workshopen är att göra svensk forskning mer synlig på internationella arenor. Vi ser det som angeläget att lyfta fram två aspekter av de pågående forskningsprojekten, användningen av mycket omfattande och innehållsrika statistiska material byggda på offentliga register och uppbyggnaden av prosopografiska databaser.

Vi har i många internationella sammanhang kunnat konstatera att svensk forskning här åtnjuter mycket bättre förutsättningar i jämförelse med situationen i snart sagt alla andra länder. I Sverige finns tack vare personnummer och en välutbyggd offentlig statistik unika och mycket omfattande datamaterial, bland annat om utbildningssystemet, Inom forskningen har dessa möjligheter underutnyttjats, mildt sagt. Det finns flera anledningar därtill. En är att det inom ramen för en enskild institution ofta saknas statistisk kompetens för att kunna analysera de enorma mängder data som står forskaren till buds på ett relevant och meningsfullt sätt. Samarbeten över institutions- och nationsgränserna är därför av största vikt vad gäller metoder för dataanalys. En självklar ambition är att utländska forskare ska söka sig till svenska forskningsmiljöer för att kunna bedriva forskning med totala populationer och med data av mycket hög klass. Detta ligger i linje med VRs forskningsstrategier att bättre ta till vara de goda möjligheterna för registerbaserad forskning som finns i Sverige.⁴

En ambition är att bidrag till konferensen bearbetade och kompletterade skall bli en antologi.

Preliminärt program

Konferensen kommer som nämnts att vara indelad i tre delar:

1. Redovisningar av de tre projektens undersökningsstrategier och preliminära resultat.
2. Tematiska sessioner kring för de tre projekten gemensamma metoder och teoretiska ansatser såsom prosopografiska databaser, geometriska dataanalyser, historiska studier, statistiska analyser av stora datamaterial, etc.
3. Öppna föreläsningar av speciellt inbjudna föreläsare kring ämnen av relevans för projekten och för beslätad svensk forskning i allmänhet: den högre utbildningens internationalisering, förskjutningar i synen på excellens inom utbildningsväsenden, etnografiska metoder, massutbildningens sociala konsekvenser etc.

Tanken är att dessutom diverse träffar och anslutande seminarier ska ordnas så att de utländska gästernas Sverigebesök blir till glädje för forskare och doktorander inom olika discipliner vid olika lärosäten.

⁴ Se exempelvis Vetenskapsrådet, *En stark grundforskning i Sverige – Vetenskapsrådets forskningsstrategi för 2005–2008*, Vetenskapsrådet, Stockholm p. 85.

Deltagare

Konferensens mångvetenskapliga ambition manifesteras i de deltagande forskarnas disciplinära hemvister: utbildningssociologi, sociologi, pedagogik, socialantropologi, historia, idéhistoria, ekonomisk historia, konstvetenskap, engelska, juridik och matematik.

Följande har redan tackat ja till att delta:

Barbro Andersson, Doktorand i konstvetenskap, Stockholms universitet
 Stéphane Beaud, FD Sociologi, Maître de Conférences en Sociologie, Université de Nantes
 Emil Bertilsson, Forskningsassistent, Uppsala universitet
 Dag Blanck, FD Historia, Universitetslektor i historia, Centrum för multietnisk forskning, Uppsala universitet
 Donald Broady, FD Pedagogik, Professor, Uppsala universitet
 Mikael Börjesson, FD pedagogik, Universitetslektor i utbildningssociologi, Uppsala universitet
 Henrik Edgren, FD Historia, Forskare, Uppsala universitet
 Bo G. Ekelund, FD Engelska, Docent, Stockholms universitet
 Raoul Galli, Doktorand i socialantropologi, Stockholms universitet
 Martin Gustavsson, FD Ekonomisk historia, Forskare, Ekonomisk historia, Stockholms universitet
 Anita Göransson, FD Ekonomisk historia, Professor, Tema Genus, Linköpings universitet
 Ole Hammerslev, FD Sociologi, Lekt., Juridisk institut, Syddansk universitet
 Johs. Hjellbrekke, FD Sociologi, Førsteamanuensis, Universitetet i Bergen
 Hanna Landström, Forskningsassistent, Uppsala universitet
 Monica Langerth Zetterman, Doktorand i pedagogik, Uppsala universitet
 Esbjörn Larsson, FD Historia, Universitetslektor i utbildningshistoria, Uppsala universitet
 Brigitte Le Roux, Maître de Conférences de Mathématiques, Université René Descartes, Paris
 Frédéric Lebaron, Maître de Conférences, Université de Picardie
 Ida Lidegran, Doktorand i pedagogik, Uppsala universitet
 Mikael Rask Madsen, FD Sociologi, Forskarassistent, Juridiska fakulteten, Köpenhamns universitet
 Andreas Melldahl, Forskningsassistent, Uppsala universitet
 Ingrid Nordqvist, Doktorand i pedagogik, Uppsala universitet
 Anne Catherine Wagner, FD Sociologi, Forskare vid CSE, Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales, Paris
 Christina Wistman, Doktorand i konstvetenskap, Göteborgs universitet
 Daan Vandenhoute, FD Skandinaviastik, Doctorassistent, Universiteit Gent

Ett kanske har vi fått från Sverker Sörlin, FD Idé- och lärdomshistoria, Gästprofessor vid Avd. för teknik- och vetenskapshistoria, KTH

Vi avser att dessutom inbjuda följande:

Yves Dezalay, FD Sociologi, Forskare vid CNRS, CSE, École des Hautes Études en Sciences Sociales, Paris
 Marta Edling, FD Konstvetenskap, Forskarassistent, Uppsala universitet
 Maria Görts, FD Konstvetenskap, Universitetslektor i konstvetenskap, Högskolan i Dalarna
 Ylva Hasselberg, FD Historia, Forskarassistent, Uppsala universitet
 Tina Hedmo, FD Företagsekonomi, Forskare, Uppsala universitet
 Fabienne Pavis, FD Sociologi, Maître de Conférences, Université de Nantes, samt forskare Centre de sociologie européenne, Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales, Paris
 Franck Poupeau, FD Sociologi, Forskare vid Centre de sociologie européenne, Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales, Paris
 Johan Söderberg, FD Ekonomisk historia, Professor, Stockholms universitet
 Linda Wedlin, FD Företagsekonomi, Forskarassistent, Uppsala universitet
 Annika Öhrner, Doktorand i konstvetenskap, Uppsala universitet

Budget

Uppsala universitets lokaler används vilket innebär låga eller inga lokalkostnader. Vi räknar med att ca 30 av de 35 inbjudna forskarna har möjlighet att delta (de flesta har redan accepterat deltagande, se ovan). Av dessa kommer ungefär femton att behöva logi ($15 \times 3 \times 1\,500 = 67\,500$ SEK) och ungefär lika många ersättning för resor ($15 \times 3\,000 = 45\,000$ SEK). Därtill kommer kostnader för mat (3×30 lunch à 100 = 9 000 SEK; 3×30 kaffe à 50 = 4 500 SEK; 2×30 middag à 450 = 27 000 SEK). Med övriga kostnader om 7 000 SEK blir den totala summan 160 000 SEK. Härmed sökes 100 000 SEK från UVK. Resterande 60 000 SEK tas ur projektbudgetarna. Vi söker inga bidrag från annat håll.

Arrangörer

Forskningsgruppen för utbildnings- och kultursociologi (SEC) kommer att fungera som arrangör. För det vetenskapliga innehållet skall Donald Broady, Mikael Börjesson och Martin Gustavsson ansvara, medan Emil Bertilsson och Marie Ols kommer att sköta de praktiska arrangemangen.